ਸ਼ੀਓ ਰਾਜ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐੱਲ.ਆਰ.ਐੱਸ. ਅਤੇ ਹੋਰ.

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ.

(2015 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5867)

ਅਕਤੂਬਰ 09, 2023

[ਬੇਲਾ ਐਮ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਅਤੇ ਦੀਪਾਂਕਰ ਦੱਤਾ," ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ:

ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ; ਅਤੇ ਕੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ/ਲੱਚੀ ਮੁਆਫੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 479 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਸੀ - ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ:

ਆਯੋਜਤ: ਨਿਜੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਦੇਰੀ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਥਰੈਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਇੱਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਨ ਦੀ ਕਾਫੀਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ, ਦੇਰੀ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਬੇਤੁਕੀ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਈ ਵਾਰ, ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ , ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ 'ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ' ਅਤੇ 'ਬਹਾਨੇ' ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਜੋ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਕਿਸੇ ਤਰੁੱਟੀ ਵਾਰੰਟਿੰਗ ਦਖਲ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਅਭਿਆਸ, ਕਈ ਵਾਰ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ-ਅਧਾਰਿਤ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਨੂੰ

ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। [ਪਰਾ 29, 30, 32, 37, 38]

ਇੱਕ 'ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ' ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਬਹਾਨੇ' ਦੀ ਦੇਰੀ/ਲੈਚ ਕਨਡੋਨੇਸ਼ਨ - ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ:

ਹੋਲਡ: ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ 'ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ' ਅਤੇ 'ਬਹਾਨੇ' ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਹਾਨੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇੱਕ 'ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ' ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਖਾਸ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਉਹ ਉਸਦੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਕਸਰ ਇੱਕ 'ਬਹਾਨਾ' ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਹਮਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2010) 8 ਐੱਸਸੀਸੀ 685: [2010] 8 ਐੱਸਸੀਆਰ 597; ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2020) 13 ਐੱਸਸੀਸੀ 745: [2019] 16 ਐੱਸਸੀਆਰ 1259; ਕੁਲੈਕਟਰ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਅਨੰਤਨਾਗ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. v. Mst ਕਾਟੀਜੀ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (1987) 2 ਐੱਸਸੀਸੀ 107: [1987] 2 ਐੱਸਸੀਆਰ 387; ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਿਪੋਕ AO & ਹੋਰ. (2005) 3 ਐੱਸਸੀਸੀ 752: [2005] 3 ਐੱਸਸੀਆਰ 108; ਲੰਕਾ ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰਲੂ (ਮ੍ਰਿਤ) ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2011) 4 ਐੱਸਸੀਸੀ 363: [2011] 3 ਐੱਸਸੀਆਰ 217; ਪੋਸਟਮਾਸਟਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. ਲਿਵਿੰਗ ਮੀਡੀਆ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (2012) 3 ਐੱਸਸੀਸੀ 563: [2012] 1 ਐੱਸਸੀਆਰ 1045; ਈਸ਼ਾ ਭੱਟਾਚਾਰਜੀ ਬਨਾਮ ਰਘੁਨਾਥਪੁਰ ਨਫਰ ਅਕੈਡਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2013) 12 ਐੱਸਸੀਸੀ 649: [2013] 9 ਐੱਸਸੀਆਰ 782; ਮਨੀਪੁਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. Koting Lamkang (2019) 10 ਐੱਸਸੀਸੀ 408 [2019] 13 ਐੱਸਸੀਆਰ 565; ਜੀ. ਰਾਮੇਗੌੜਾ ਬਨਾਮ ਸਪਲ. ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਕਾਰੀ (1988) 2 ਐੱਸਸੀਸੀ 142: [1988] 3 ਐੱਸਸੀਆਰ 198; ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰ ਮਣੀ (1996) 3 ਐੱਸਸੀਸੀ 132: [1996] 1 ਐੱਸਸੀਆਰ 1060; ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਵੀ. ਆਇਸੁਮਾ (1996) 10 ਐੱਸਸੀਸੀ 634 : [1996] 3 ਸਪਲ. ਐੱਸਸੀਆਰ 848; ਮੰਜੂਨਾਥ ਆਨੰਦੱਪਾ ਬਨਾਮ ਤਮਨਸਾ (2003) 10 ਐੱਸਸੀਸੀ 390: [2003] 2 ਐੱਸਸੀਆਰ 1068; ਗੁਜਰਾਤ ਸਟੀਲ ਟਿਊਬਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਸਟੀਲ ਟਿਊਬਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ (1980) 2 ਐੱਸਸੀਸੀ 593: [1980] 2 ਐੱਸਸੀਆਰ 146; ਰਾਜ ਦੇ ਐਮ.ਪੀ. v. ਭੇਰੂਲਾਲ (2020) 10 ਐੱਸਸੀਸੀ 654: [2020] 8 ਐੱਸਸੀਆਰ 912- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2015 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5867।

2010 ਦੇ ਐਲਏਏ ਨੰ.655 ਅਤੇ 2010 ਦੇ ਸੀ.ਐਮ.

ਚਿਨਮਯ ਪ੍ਰਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਿਵਿਆ ਜੋਤੀ ਸਿੰਘ, ਸੁਲਤਾਨ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੋਭਾ ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸੰਜੀਬ ਸੇਨ, ਸ੍ਰ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਲਵਿਕਾ ਕਪਿਲਾ ਕਾਲੜਾ, ਕੁ. ਅੰਜਲੀ ਸਿੰਘ, ਸ. ਰਾਧਾ ਗੁਪਤਾ, ਭਾਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਤਨਵੰਗੀ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਦੀਪਾਂਕਰ ਦੱਤਾ, ਜੇ.

ਚੁਣੌਤੀ

1. ਇਹ ਅਪੀਲ, ਕੁਝ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ, 21 ਦਸੰਬਰ 2011 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ("ਹਾਈ ਕੋਰਟ") ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ("ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ", ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ("ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ", ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 479 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ।

ਮੁੱਦਾ

2. ਸੀਮਤ ਮੁੱਦਾ ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ

3. ਅਪੀਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ LAC ਨੰਬਰ 198/08 ਵਿਚ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 31 ਅਕਤੂਬਰ 2008 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। 2 ਜੂਨ 2010 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, LA ਐਪ ਨੰਬਰ 655/2010, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ (479 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ)।

4. ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਕਾਫੀ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ; ਇਸ ਲਈ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਸੀ.ਐਮ. ਨੰਬਰ 11018/2010। ਅਪੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ 479 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਲਗਾਏ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ। ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 'ਤੇ 10,000/-।

5. ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ, ਦੁਖਦਾਈ ਸੰਸਥਾਗਤ ਅਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਦੁਖਦਾਈ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਜੜਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

6. ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨੇ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ 2009 ਨੂੰ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 31 ਅਕਤੂਬਰ 2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 30 ਜੁਲਾਈ 2009 ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। 10 ਅਗਸਤ 2009 ਨੂੰ। , ਉਪ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ (ਭੂਮੀ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ) ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ (ਭੂਮੀ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ) ਨੇ ਫਿਰ 11 ਅਗਸਤ 2009 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ (ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਨਡੋਨੇਸ਼ਨ ਦੇਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨਾਲ 2010 ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ)। ਉਪ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ (ਭੂਮੀ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ) ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 26 ਅਗਸਤ 2009 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਪੂਰਬੀ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਭੇਜੀ, ਜੋ ਕਿ 28 ਅਗਸਤ 2009 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸ ਫਾਈਲ 31 ਅਗਸਤ 2009 ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੀ। ਕੇਸ ਦੀ ਫਾਈਲ ਅੱਗੇ 17 ਸਤੰਬਰ 2009 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ 7 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2009. ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਫਾਈਲ। 51,36,592/- ਦੀ ਰਕਮ 12 ਅਕਤੂਬਰ 2009 ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 15 ਦਸੰਬਰ 2009 ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਬਜਟ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਕਾਪੀ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਜੋ ਕਿ 24 ਅਕਤੂਬਰ 2009 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 3 ਨਵੰਬਰ 2009 ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੇਖਾ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 12 ਜਨਵਰੀ 2010 ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡਾਂ ਲਈ ਕੇਸ ਫਾਈਲ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ। ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਦਾ 15 ਮਾਰਚ 2010 ਨੂੰ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪੱਤਰ ਲੇਖਾ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ 25 ਮਾਰਚ 2010 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਚੈੱਕ ਅਪ੍ਰੈਲ 2010 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ 7 ਮਈ 2010 ਨੂੰ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 11 ਮਈ 2010 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਖਰਕਾਰ ਅਪੀਲ 2 ਜੂਨ 2010 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ

7.

ਸ੍ਰੀ ਚਿਨਮੋਏ ਪ੍ਰਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਏ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡ ਦੁਆਰਾ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਸਨ। ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅੱਗੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਕਈ ਮੰਚਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਠੋਸ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕਦਰ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ

ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਵਿਭਾਗੀ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ, ਦੇਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸੀ ਮਕੈਨੀਕਲ ਅਤੇ ਵਿਗੜੇ ਵਜੋਂ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ।

8.

ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ' ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਲਗਭਗ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ, ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 10 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਵੀ ਹੋਈ। ਲੈਂਡ ਐਂਡ ਬਿਲਡਿੰਗ) 11 ਅਗਸਤ 2009 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੇਰੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।'

9.

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਮਾਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ।

ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ

10. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸੰਜੀਵ ਸੇਨ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕਰੇ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ।

11. ਮਿਸਟਰ ਸੇਨ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਾਲੇ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਹਾਰ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਸੇਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਡ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਦਾਅ ਉੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਨਿਕਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਪਗਨਡ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

12. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਰੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਸੇਨ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੇਰੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਨੈਕਰਸ਼ਾਹੀ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੇਰੀ ਅਕਸਰ

ਰਾਜ ਦੇ ਸਮੂਹਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕਾ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

13. ਸ੍ਰੀ ਸੇਨ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਵਹਾਰਕ ਰਸਤਾ ਚੁਣਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਬੇਵਕੂਫੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਹ ਇਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਖਰਚਾ ਥੋਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸ੍ਰੀ ਸੇਨ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਐਲ.ਏ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਪ। ਨੰ. 655/2010 ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ, ਜੇਕਰ

ਸਾਰੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ।

ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ

15. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

16. ਕੁਲੈਕਟਰ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਅਨੰਤਨਾਗ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. v. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਾਟੀਜੀ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਸਬੰਧਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ 4 (ਚਾਰ) ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਲਈ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ "ਗੁਣਵੱਤਾ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੋਜਿਤ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ" ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਾਰਥਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਲਚਕੀਲਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਜੀਵਨ-ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਫਸੋਸ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਉਦਾਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂ-ਅਧਾਰਿਤ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਵਾਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ:

"3. [...] ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਪਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ:

***

4. ਜਦੋਂ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਲਈ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਗੈਰ-ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਦੇਰੀ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

6. ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਬੋਲਡ)

17. ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਿਪੋਕ AO ਅਤੇ ਹੋਰ. ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਝ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ 57 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਵਹਾਰਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੋ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਕਾਫੀ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਲੰਬਾਈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਧਾਰਨ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇਰੀ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਉਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਸੀ।

18. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1908 ਦੇ ਆਰਡਰ XXII ਨਿਯਮ 9 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ 778 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਦੇ ਸਹੀ ਆਚਰਣ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਾਫੀ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਮੰਨਣਯੋਗ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੱਚਾ-ਸੁੱਚਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਮ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਮਾਫੀ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਬੇਲੋੜੀ ਅਣਜਾਣ ਦੇਰੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ।

19. ਲੰਕਾ ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰਲੂ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਇਆ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 883 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ 3703 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੋ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਰਤਣ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ।

20. ਪੋਸਟਮਾਸਟਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. ਲਿਵਿੰਗ ਮੀਡੀਆ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਐਨਆਰ., ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਘੋਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਣਗਹਿਲੀ, ਜਾਂ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦਾਰ ਰਿਆਇਤ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ , ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਰਾਜ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 427 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਦੇਰੀ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਤੀਆਂ. ਗੈਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਫਾਈਲ ਨੋਟਸ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਵਿਧੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਤ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

21. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਈਸ਼ਾ ਭੱਟਾਚਾਰਜੀ ਬਨਾਮ ਰਘੂਨਾਥਪੁਰ ਨਫਰ ਅਕੈਡਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ/ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਗਿਆਨ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੇ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ 2449 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ।

22. ਮਣੀਪੁਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. ਕੋਟਿੰਗ ਲਾਮਕਾਂਗ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ 312 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਗਲਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ। 50,000/-।

23. ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 916 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਜਦੋਂ ਕਿ Mst. ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕਾਟੀਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਤੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸਗੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ) ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

24. ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਇੱਥੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

25. ਜੀ. ਰਾਮੇਗੌੜਾ ਬਨਾਮ ਸਪਲ. ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਫਸਰ, ਜਦਕਿ ਸ. 'ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ' 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਰੂਪ ਰੇਖਾਵਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਐਲਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸਮਾਂ-ਬੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਘੋਰ ਅਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਜਾਂ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ 'ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ' ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਘੋਰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਜਾਂ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"15. ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਧਿਰ ਹੈ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਡਿਫਾਲਟਸ ਲਈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; ਪਰ ਅੰਤਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਮੂਹਿਕ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਫੈਸਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

17. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ 'ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ' ਕੀ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਇਹ, ਸ਼ਾਇਦ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਅਵਾਸਤਵਿਕ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਰਕ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਫੈਸਲੇ ਕਹਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੌਲੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਲਾਲ ਫੀਤਾਸ਼ਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਤਰਾ, ਇਸਲਈ, ਆਗਿਆਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 'ਜੋੜਾਂ 'ਤੇ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਖੇਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ'। ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਕਾਜ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਬੇਸ਼ੱਕ, ਵਾਜਬ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ - ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਇੱਕੋ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਇਦ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਦੇਰੀ ਹੈ।" [...]

26. Mst. ਕਾਟੀਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰ ਮਨੀ' ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਚਰਚਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ:

11. ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਇੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋ

ਨੋਟਬੰਦੀ, ਫਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਧੱਕਣ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। , ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਘੱਟ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਾ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਪਰ ਰਾਜ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਮੂਹਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵੈ-ਸਿੱਧ ਹੈ ਕਿ ਅਫਸਰਾਂ/ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਧੀਮੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੇਜ਼ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਮੇਜ਼ ਤੱਕ ਧੱਕਣ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੇਜ਼ ਉੱਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਦੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇੱਕ ਰੁਟੀਨ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਲਾਲ ਟੇਪ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰੀ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਦੀ ਕੁਝ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਡਿਫਾਲਟ ਲਈ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਅੰਤਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ 'ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ' ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਹਰ ਦਿਨ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਖੋਜ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਿਆਂ-ਮੁਖੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਵਿਹਾਰਕਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦ ਸਰਕਾਰੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਨਿਆਂ-ਅਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਵਹਾਰਕ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਣਗੇ।"

27. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਵੀ. ਆਇਸੁਮਾ" ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਵੇਲੇ ਦੇਰੀ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

"ਹੁਣ ਇਹ ਤੈਅਸ਼ੁਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੇਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਈ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਦੇਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਹਾਰਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪੈਡੈਂਟਿਕ ਨਹੀਂ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ”

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

28. ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਨ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

29. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਰੀ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਸੀਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਇੱਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ, ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਏ ਗਏ

ਕਾਰਨ ਦੀ ਕਾਫੀਤਾ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੀ ਡਿਗਰੀ, ਦੇਰੀ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਬੇਲੋੜੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਤਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ 'ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ' ਅਤੇ ਬਹਾਨੇ 'ਚ ਫਰਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ 'ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ' ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਉਹ ਉਸਦੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ 'ਬਹਾਨੇ' ਤੋਂ 'ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ' ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਲੋਕ 'ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ' ਅਤੇ 'ਬਹਾਨੇ' ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਹੈ ਜੋ ਭਾਵੇਂ ਵਧੀਆ ਹੈ, ਅਸਲ ਹੈ। ਇੱਕ 'ਬਹਾਨਾ' ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਹਮਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 'ਬਹਾਨੇ' ਵਜੋਂ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਬਹਾਨੇ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ, ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਲੁਕੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਤੋਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਲੰਬੀ ਦੇਰੀ ਲਈ ਅਕਸਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕਮਾਤਰ ਏਜੰਡਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦਾਅਵਾ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ

30. ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਰੀ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੂਰਵ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਦਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਫ਼ੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਾਏ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ"। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੰਜੂਨਾਥ ਆਨੰਦੱਪਾ ਬਨਾਮ ਤਮਮਾਨਸਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਟੀਲ ਟਿਊਬਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਸਟੀਲ ਟਿਊਬਜ਼ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਦੇਸ਼ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ।

31. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 21 ਦਸੰਬਰ 2011 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ Mst. ਕਾਟੀਜੀ (ਸੁਪਰਾ), ਰਾਮੇਗੌੜਾ (ਸੁਪਰਾ), ਚੰਦਰ ਮਨੀ (ਸੁਪਰਾ), ਕੇ.ਵੀ. ਆਇਸੁਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਲਿਪੋਕ ਏਓ (ਸੁਪਰਾ) ਮੈਦਾਨ ਨੂੰ ਫੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਹੁਣ ਫੀਲਡ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ ਹੋਏ ਹਨ [ਰਾਜ ਦੇ ਐਮ.ਪੀ. v. ਭੇਰੂਲਾਲ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸੁਪਰਾ)] ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸੁਸਤ, ਢਿੱਲ ਅਤੇ ਢਿੱਲਮੱਠ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ-ਅਧਾਰਿਤ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਐਨਵਾਈਲ 'ਤੇ ਪਰਖ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ:

a ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੀ ਕੁਝ ਕਮੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬੀ. ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੀਕਰਨ ਕਾਫ਼ੀ ਲਚਕੀਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਵੇਗੀ।

C. ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇਰੀ ਲਈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਰੀ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੇਰੀ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ।

d. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੇਮਿਸਾਲ ਅਣ-ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਦੇਰੀ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਈ. ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਬੇਵਕੂਫੀ ਦੀ ਹੱਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

32. ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਆਰਡਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

33. ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

34. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਝਗੜੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਧਿਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ 'ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ' ਕੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

35. ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਜੇਕਰ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਆਮ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ। . ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕੀ ਕਿ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ, ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਦੇਰੀ. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਕਾਰਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

36. ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਟਿੰਗ ਲਾਮਕਾਂਗ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਉਸੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦਾ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਡਿਫਾਲਟਸ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਿਪਟਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ:

"7. ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਰਫਤਾਰ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਰੁਟੀਨ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

8. ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਡਿਫਾਲਟ ਲਈ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਕਸੂਰਵਾਰ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰਨਾ)

37. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੁੱਟੀ ਵਾਰੰਟਿੰਗ ਦਖਲ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। . ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ, ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਸਰਤ, ਕਈ ਵਾਰ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ-ਮੁਖੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੁਝ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਛੁਪੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜੋ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਵਿੱਤਰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮ

ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ 'ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲੈ ਕੇ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ

38. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁਕਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

39. ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਹੈੱਡਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ:

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra
Advocate